«ایران» با توجه به توافق اوپک وغیر اوپک بر سر کاهش تولید نفت بررسی کرد

پیش بینی افت و خیز قیمت نفت در سال ۹۶

عسلی: باتداوم محدودیت تولید کشورهای تولیدکننده نفت، قیمت نفت رو به افزایش گذاشته و درآمد اوپک در سال جاری ۲۵ درصد افزایش می یابد

عطیه لیاف

سال ۹۵ در حالی تمام می‌شود که قیمت نفت خام حدود ۱۰ دلار بیشتر از زمان مشابه سال قبل است و صادرات نفت خام کشور نیز تقریباً دو برابر سال گذشته. مفهوم آن بهبود وضع درآمدهای نفتی کشور است که نتیجه برجام و توافق اوپک و غیر اوپک برسر کاهش عرضه نفت خام به بازار به شمار می‌رود. برجام به ایران توان افزایش تولید و صادرات نفت خام و قدرت چانه زنی در مجامع انرژی را داد و همصدایی اعضای کشورهای صادرکننده نفت خام (اوپک) و ۱۱ کشور تولیدکننده غیر عضو برای کاهش عرضه نفت خام حدود روزانه یک میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه نیز قیمت نفت خام را افزایش داد. این توافق برای نیمه اول سال ۲۰۱۷ شکل گرفت. ابتدا شرایط بهتر نیز بود به طوری که در ماه ژانویه قیمت نفت خام حدود ۵۸ دلار برای هر بشکه بود اما اکنون به کانال ۵۱ دلار رسیده است. علت آن هم افزایش بی‌سابقه حجم ذخایر نفت خام امریکا است که تردیدهایی را در مورد میزان تأثیرگذاری توافق کاهش تولید بر مهار مازاد عرضه در بازار ایجاد کرده است، این رقم پایین‌ترین قیمت نفت خام از زمان انعقاد توافق کاهش تولید به شمار می‌رود. هدف کشورهای تولیدکننده نفت خام که در توافق کاهش تولید شرکت کرده بودند از این توافق کاهش مازاد عرضه نفت خام در بازار و رساندن میزان ذخایر نفتی به سطحی عادی بود. اکنون این تفکر ایجاد شده که آیا با وجود شرایط فعلی تمدید توافق اوپک و غیر اوپک لزومی دارد؟

در این باره آژانس بین‌المللی انرژی اعلام می کند که در صورت پایبندی اعضای اوپک به توافق کاهش تولید نفت، بازار نفت در نیمه نخست سال جاری میلادی دچار کمبود عرضه خواهد شد.

این آژانس در گزارش ماهانه خود اعلام کرد با وجود افزایش سطح ذخیره‌سازی نفت جهان در ماه ژانویه امسال، اگر اعضای سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) به توافق خود برای کاهش تولید نفت پایبند باشند، تقاضای نفت در نیمه نخست امسال از عرضه آن فراتر خواهد رفت.

سطح ذخیره‌سازی نفت در کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی (او بی سی دی) در ماه ژانویه به سه میلیارد و ۳۰ میلیون بشکه رسید که ۳۰۰ میلیون بشکه بالاتر از میانگین پنج سال اخیر بوده است.

به گفته این نهاد میزان پایبندی اعضای اوپک به توافق کاهش تولید نفت، در ماه فوریه ۹۱ درصد بوده است و اگر اعضای این سازمان تا ماه ژوئن امسال عرضه خود را محدود نگه دارند،حتی بازار نفت با کمبود عرضه روزانه ۵۰۰هزار بشکه نفت روبه‌رو خواهد شد.

آمارها حاکی از آن است که با وجود افزایش ۱۸۰ هزار بشکه‌ای تولید روزانه عربستان در ماه فوریه نسبت به ماه پیش از آن و رسیدن این رقم به ۹میلیون و ۹۸۰ هزار بشکه در روز، بازهم به گفته آژانس بین‌المللی انرژی این کشور همچنان کمتر از سهمیه تعیین شده در توافق اوپک تولید می کند.

از سوی دیگر مؤسسه گلدمن ساکس در گزارشی اعلام کرد که در سال ۲۰۱۷ نفت برنت به روند افزایش قیمت خود ادامه خواهد داد. اما تمدید مجدد توافق کاهش تولید به نفع اوپک نیست زیرا هدف این سازمان رساندن میزان ذخایر نفتی به سطحی عادی بوده نه تقویت قیمت‌ها.

خبر انرژی

نیم نگاه

■ **تقاضای نفت در نیمه نخست سال ۲۰۱۷ از عرضه آن فراتر خواهد رفت**

■ **تمدید مجدد توافق کاهش تولید به نفع اوپک نیست زیرا هدف این سازمان رساندن میزان ذخایر نفتی به سطحی عادی بوده نه تقویت قیمت‌ها**

بررسی ها نشان می دهد که بازار نیازی به تمدید توافق اوپک و غیر اوپک برای کاهش تولید نفت ندارد اما این موضوع را با یک کارشناس ایرانی در حد وسیع تر دنبال کردیم. مهدی عسلی کارشناس اقتصاد انرژی و مدیر کل سابق امور اوپک و مجامع انرژی وزارت نفت در گفت‌وگو با «ایران» نگاهی به روند تجارت جهانی نفت خام انداخت که خواندن آن خالی از لطف نیست.

این کارشناس اقتصاد انرژی با اشاره به وضع کنونی بازار جهانی نفت خام عنوان کرد: «هنوز نمی‌توان برای پایبندی شرکت‌کنندگان در این توافق و تأثیر عملکرد آنها بر کاهش میزان ذخایر نفتی به سطحی عادی اظهار نظر دقیقی کرد. اما می‌توان عنوان کرد که در این راه همواره تهدیدهایی وجود دارد.» تداوم کاهش قیمت‌های نفت در سه سال گذشته، با وجود رشد آهسته اقتصاد جهانی، تقاضای نفت سیر صعودی داشته است. بر اساس آخرین گزارش آژانس بین‌المللی انرژی (IEA)، تقاضای جهانی نفت در سه سال گذشته ۲،۸۸ میلیون بشکه افزایش داشته و از ۹۴،۰۷ میلیون بشکه در روز در فصل آخر سال ۲۰۱۴ به ۹۶،۹۵ میلیون بشکه در روز در فصل چهارم سال ۲۰۱۶ رسیده است که ۳،۱ درصد افزایش را نشان می‌دهد. حال اگر اوپک تولید نفت خود را بر اساس توافق انجام شده کاهش دهد، همچنان میزان تولید نفت اعضای این سازمان از میزان تقاضای جهانی بیشتر خواهد بود. عسلی در این باره اظهار کرد: با در نظر گرفتن شرایط فعلی، توافق اوپک عاقلانه بوده است. پیش‌بینی‌ها (MEES، ۲۰۱۷) نشان می‌دهد که در صورت اجرای توافق‌های اوپک تا ماه ژوئن ۲۰۱۷ میلادی و تداوم محدودیت تولید کشورهای تولیدکننده نفت، قیمت نفت رو به افزایش گذاشته و درآمد اوپک در سال جاری، ۲۵ درصد افزایش یابد. با این حال نباید فراموش کرد که تلاش کشورهای اوپک برای افزایش قیمت‌های نفت ممکن است در میان‌مدت بی‌ثمر باشد، زیرا افزایش قیمت‌های نفت، سرمایه‌گذاران را تشویق به تولید نفت شیل در امریکا نموده و با افزایش تولید نفت امریکا، بازار نفت مجدداً با مازاد بیشتر نفت مواجه شده و موجب کاهش قیمت‌های نفت گردد. در این صورت هم سهم اوپک کاهش یافته و هم با کاهش سطح قیمت‌های نفت، ممکن است درآمد اوپک نیز کاهش یابد. در ماه‌های گذشته، نفت امریکا در حدود قیمتی بین ۵۰ دلار تا ۵۵ دلار در هر بشکه به فروش رسیده است. از طرفی حجم تولید نفت متعارف و همچنین شیل امریکا و ذخایر نفتی این کشور نیز افزایش داشته است.» اما علاوه بر عکس‌العمل غیر قابل پیش‌بینی تولیدکنندگان نفت غیر متعارف به ثبات قیمت های نفت در حدود ۵۰ تا ۵۵ دلار برای هر بشکه موارد دیگری نیز وجود دارند که نگرانی‌هایی را برای ثبات و توسعه تجارت جهانی نفت ایجاد کرده‌اند. به گفته عسلی یکی از این موارد سیاست‌های دولت جدید امریکا است.

این کارشناس اقتصاد انرژی گفت: «با آزادسازی صادرات نفت در سال ۲۰۱۵ از امریکا امید برای یکپارچگی بیشتر بازار نفت حول قیمت‌های واحد بین‌المللی نفت تقویت شد اما این نگرانی وجود دارد که سیاست‌های دولت جدید امریکا این دستاوردها را از بین برده و تجارت جهانی نفت را با بحران مواجه کند، هر چند در حال حاضر با قطعیت نمی‌توان گفت اما اصلاحات نظام مالیاتی وعده داده شده توسط دولت جدید به احتمال قوی به اعمال تعرفه‌هایی برای واردات نفت و فرآورده‌های نفتی به امریکا مخصوصاً بر صادرات کشورهای اوپک اشاره دارد. هر گاه این اقدامات امریکا از سوی کشورهای صادرکننده مقابله به مثل شود طبعاً تجارت آزاد نفت خام و فرآورده‌ها، مختل شده تعیین قیمت‌های جهانی نفت با دشواری‌هایی روبه‌رو خواهد شد.»

موضوع دیگری که آینده تجارت جهانی نفت را تا حدودی تیره می‌کند افزایش تنش‌های قدرت‌های بزرگ، در جنوب شرقی آسیا و دریای جنوبی چین است. عسلی در این زمینه اظهار کرد: این خطرات بالقوه برای تجارت دریایی نفت و گاز در بزرگترین منطقه تجاری و اقتصادی جهان از یک سو و وضع تعرفه‌ها و مقررات برای تجارت انرژی با بزرگترین بازار نفت و گاز جهان (امریکا) از سوی دیگر می‌تواند آینده تجارت جهانی نفت و گاز را با مخاطرات (ریسک های) غیر قابل پیش‌بینی مواجه کرده قیمت‌های جهانی این حامل‌های مهم انرژی را با نوسان زیادی همراه سازد. عسلی ادامه داد: این وضعیت برای کشوری مانند ایران که یکی از بزرگترین منابع نفت و گاز دنیا را داشته و در صدد توسعه تولید و تجارت بین‌المللی خود از این منابع است محل تأمل جدی است و شایسته است توسط مراکز و مسئولان ذیربط مورد توجه و مطالعه کارشناسانه قرار گیرد. این چشم‌انداز در عین حال اهمیت توسعه صنایع پایین دستی نفت و گاز در کشور و کاهش اتکا به صادرات نفت خام و گاز طبیعی در آینده را خاطرنشان می‌کند.»

اخبار

بهره‌برداری از یک هزار کیلومتر آزادراه

معاون وزیر راه و شهرسازی و مدیرعامل شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور از بهره‌برداری یک هزار کیلومتر آزادراه و باند دوم در کشور خبر داد. به گزارش ایرنا، خیرالله خادمی در حاشیه افتتاح بزرگراه کنارگذر غربی کرمانشاه اظهار کرد: هم‌اکنون کار ساخت ۱۶ بزرگراه دیگر در ۱۰ محور کشور نیز در حال انجام است. وی گفت: در روسازی و ریل گذاری نیز با همت دولت و تلاش وزارتخانه امسال ۲ هزار کیلومتر ریل را تأمین و از ابتدای سال مشغول به ریل گذاری شدیم. مدیرعامل شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور اظهار کرد: هم‌اکنون روزانه پنج کیلومتر ریل گذاری در کشور صورت می گیرد که این در دوران پیروزی انقلاب اسلامی بی‌سابقه بوده است.

اسامی ۵۰ بدهکار کلان بانکی به دادستانی رفت

رئیس کل بانک مرکزی از ارائه فهرست دوم و ۵۰ نفره بدهکاران کلان بانکی به دادستانی تهران خبر داد و گفت: این فهرست شامل بزرگترین پرونده‌های بدهی بانکی است. به گزارش مهر، ولی‌الله سیف در پاسخ به این سؤال که آیا فهرست دوم و ۵۰ نفره بدهکاران کلان بانکی به قوه قضائیه و دادستانی تهران ارسال شد یا خیر، اظهارداشت: این فهرست باید تا الان ارسال شده باشد چراکه معاونت نظارت بانک مرکزی اعلام کرد که در حال تهیه این فهرست برای ارسال به دادستانی تهران است که بنده هم تأکید کردم حتماً تا پایان سال ارسال شود.

تلاش نیوزیلند برای صادرات گوشت به ایران

صادرکنندگان گوشت نیوزیلند به‌دنبال صادرات گوشت به ایران هستند. به گزارش پایگاه خبری استاف، صادرکنندگان گوشت نیوزیلند احتمالاً اواخر ۲۰۱۷ خواهند توانست گوشت گوسفند به ایران صادر کنند. این تلاش‌ها در راستای احیای تجارت با ایران انجام می گیرد که در دهه ۱۹۸۰ میلادی، مبادلات تجاری بالایی با نیوزیلند داشت. ناتان گای، وزیر صنایع اصلی نیوزیلند گفت، وی به تازگی از ایران بازگشته و در این سفر یک موافقتنامه دامپزشکی با ایران به امضا رسانده که مسیر را برای صادرات هموار خواهد کرد.

۲۲ کانتینر لوازم خانگی در بوشهر کشف شد

سخنگوی ستاد مبارزه با قاچاق کالا گفت: چندی قبل مأموران گمرک و وزارت اطلاعات در یک عملیات مشترک موفق شدند یک محموله قاچاق را در بندر شهید رجایی و محورهای مواصلاتی استان هرمزگان و استان های همجوار کشف و ضبط کنند، که این محموله شامل لوازم آشپزخانه و ظروف شیشه‌ای بود.

قاسم خورشیدی با بیان این خبر به باشگاه خبرنگاران گفت: ۲۲ کانتینر از گمرک شهید رجایی به سمت استان بوشهر جا به جا شده بود و بر این اساس، این تعداد از کانتینرهای قاچاق در استان بوشهر کشف و توقیف شد. وی ادامه داد: بعد از بررسی بیشتر پرونده مشخص شد که صاحبان این کالا پیش از این ۱۰۳ کانتینر شامل همین کالاها را طی سال های ۹۴ و ۹۵ از طریق خلاف اظهاری و به طریق قاچاق وارد کشور کرده‌اند.

گامی دیگر به سوی برابری برداشت گاز از میدان مشترک با قطر

گاز سکوی فاز ۲۰ پارس جنوبی وارد مدار می‌شود

توسعه فازهای باقی مانده پارس جنوبی با سرعت دنبال می‌شود به گونه‌ای که گزارش‌ها از وارد مدار شدن آخرین ردیف شیرین‌سازی پالایشگاه فاز ۱۹، آغاز انتقال گاز سکوی فاز ۲۰ به پالایشگاه و افزایش تزریق گاز فازهای ۱۷ و ۱۸ پارس جنوبی به روزانه ۴۶ میلیون متر مکعب حکایت دارد. اخباری که از برابری تولید روزانه ایران و قطر از این میدان مشترک نویدمی دهد.

میدان گازی پارس جنوبی(یا گنبد شمالی در بخش قطری)، بزرگ‌ترین میدان گازی مستقل جهان به شمار می‌رود که با برخورداری از ۳۴،۲ تریلیون مترمکعب گاز استحصال پذیر، نزدیک به ۱۹ درصد از کل ذخایر گازی جهان را در خود جای داده است.

نزدیک به سه هزار و ۷۰۰ کیلومترمربع از این میدان مشترک، در آب‌های سرزمینی ایران و ۶ هزار کیلومتر مربع از آن در آب‌های قطر واقع شده است. متأسفانه در سال های اخیر ایران نتوانست همپای قطر از این میدان گاز استحصال کند.

با توجه به این عقب ماندگی دولت یازدهم توجه ویژه‌ای به توسعه این میدان کرد، به طوری که اکنون توسعه فازهای ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰ و ۲۱ پارس جنوبی در اولویت کاری قرار گرفته که البته بخش‌هایی از این فازها تاکنون راه‌اندازی شده است.

■ **گاز سکوی فاز ۲۰ هفته آینده وارد مدار می‌شود**

مجری طرح توسعه فازهای ۲۰ و ۲۱ پارس جنوبی از انتقال گاز ترش غنی سکوی فاز ۲۰ پارس جنوبی به پالایشگاه فازهای ۲۰ و ۲۱ در روز شنبه (۲۸ اسفندماه) خبر داد.

به گزارش ایرنا، علیرضا عبادی گفت:عملیات برای آغاز برداشت گاز ترش غنی از سکوی فاز ۲۰ امروز در حال انجام است و روز شنبه گاز وارد پالایشگاه می‌شود.

وی افزود: آذرماه ۹۵ با راه‌اندازی سکوی فاز ۲۱، گاز به شبکه سراسری تزریق شد و سکوی فاز ۲۱ هم که در آذرماه نصب شده بود، ۲ هفته پیش راه‌اندازی شد.

عبادی به بهره برداری از یک ردیف شیرین‌سازی پالایشگاه فازهای ۲۰ و ۲۱ پارس جنوبی اشاره کرد و گفت: ردیف دوم شیرین‌سازی این پالایشگاه تا پایان این هفته به بهره برداری می‌رسد.

وی ادامه داد: ردیف سوم شیرین‌سازی این فازها در پالایشگاه هم‌اکنون در حال فشارگیری با گاز شیرین است و در چند روز آینده با ورود گاز ترش غنی سکوی فاز ۲۰، عملیات فرآورش و تولید گاز شیرین آغاز می‌شود.

مجری طرح توسعه فازهای ۲۰ و ۲۱ پارس جنوبی با بیان اینکه اکنون تیم راه‌اندازی در ردیف چهارم شیرین‌سازی فازهای ۲۰ و ۲۱ پارس جنوبی مستقر است تا کارهای عملیاتی اجرا و تکمیل شوند، تصریح کرد: این ردیف شیرین‌سازی نیمه دوم فروردین ماه ۹۶ با گاز سکوی فاز ۲۰ به بهره برداری خواهد رسید.

به گفته وی، روزانه ۱۲،۵ تا ۱۳ میلیون متر مکعب گاز شیرین به شبکه سراسری تزریق می‌شود و تاکنون ۱،۵ میلیارد متر مکعب گاز و ۲،۵ میلیون بشکه میعانات گازی به صورت تجمعی از مخزن فازهای ۲۰ و ۲۱ برداشت شده است. عبادی اضافه کرد: با بهره برداری از سکوی فاز ۲۰، تولید گاز فازهای ۲۰ و۲۱ پارس جنوبی تکمیل و به ۲ میلیارد فوت مکعب معادل ۵۶ میلیون متر مکعب در روز می‌رسد.

■ **آخرین ردیف شیرین‌سازی پالایشگاه فاز۱۹ وارد مدار شد**

مجری طرح توسعه فاز ۱۹ پارس جنوبی با اشاره به تولید تجمعی پنج میلیارد و ۵۰۰ میلیون مترمکعب گاز و هفت میلیون و ۴۰۰ هزار بشکه میعانات گازی از این فاز، از ورود آخرین ردیف شیرین‌سازی پالایشگاه فاز ۱۹ به مدار خبر داد.

حمید رضا مسعودی گفت: این طرح توسعه‌ای با هدف استخراج و برداشت روزانه ۵۶،۶ میلیون متر مکعب گاز ترش غنی از میدان مشترک، تولید روزانه ۸۰ هزار بشکه میعانات گازی تولید روزانه ۴۰۰ تن گوگرد، شیرین‌سازی و تولید روزانه ۵۰ میلیون مترمکعب گاز شیرین طرح‌ریزی شده است.

وی افزود: تولید روزانه ۲۸۰۰ تن گاز مایع (LPG) با هدف صادرات و ۲۵۵۰ تن اتان با هدف تأمین خوراک واحدهای پتروشیمی نیز از دیگر اهداف این برنامه به شمار می‌رود.

مسعودی با بیان اینکه اکنون روزانه حدود ۳۰ میلیون متر مکعب گاز شیرین به شبکه سراسری تزریق می‌شود، اضافه کرد: انتظار می‌رود تا پایان سال این میزان به حدود ۳۷ میلیون متر مکعب گاز در روز افزایش پیدا کند.

مسعودی با یادآوری نصب عرشه سکوی B 19 روی پایه خود در موقعیت فرا ساحل فاز ۱۹ گفت: این سکو تا اردیبهشت سال آینده به بهره برداری می‌رسد.

مسعودی با بیان اینکه حفر ۲۱ حلقه چاه در فاز ۱۹ پارس جنوبی سبب دستیابی به میزان گازی معادل ۲ فاز استاندارد پارس جنوبی شده است، افزود: این در حالی است که در دیگر فازها برای دستیابی به این میزان گاز باید بیش از ۲۴ حلقه چاه حفر می‌شد.

وی از راه‌اندازی واحد ۱۰۸ تولید گوگرد پالایشگاه فاز ۱۹ خبر داد و گفت: بزودی این واحد وارد مدار می‌شود، در ضمن واحد ذخیره سازی ال پی جی نیز آماده شده است.

مسعودی افزود: اکنون خط لوله‌های انتقال گاز فاز ۱۹ نیز به طور کامل در سرویس قرار گرفته‌اند و با اجرای ۲۳۰ کیلومتر خط لوله ۳۲ اینچ و خط لوله ۴۰۵ اینچ سوار بر خط لوله ۳۲ اینچ پرونده خطوط لوله این فاز به پایان رسیده است.

وی با بیان اینکه هم‌اکنون چهارسکوی طرح توسعه فاز ۱۹ در موقعیت خود قرار دارند، افزود: برای توسعه بخش فرا ساحل فاز ۱۹ از زمان ساخت سکوها و جکت‌ها، ۳۳ میلیون نفر ساعت کار بدون حادثه و ایمن انجام شده است.

■ **تزریق روزانه ۴۶ میلیون متر مکعب گاز شیرین فاز ۱۷ و ۱۸ به شبکه سراسری**

سرپرست طرح توسعه فازهای ۱۷ و ۱۸ پارس جنوبی نیز از تزریق روزانه ۴۶ میلیون متر مکعب گاز شیرین این فازها به شبکه سراسری خبر داده است.

محمدرضا چلیپا با تشریح فعالیت‌های انجام شده در فازهای ۱۷ و ۱۸ پارس جنوبی، گفت: برای سکوهای فازهای ۱۷ و ۱۸، تعداد ۴۴ حلقه چاه حفر شده است.

وی اضافه کرد: ۲ سکوی اصلی توسط شرکت مهندسی و ساخت تأسیسات دریایی ایران و ۲ سکوی اقماری توسط شرکت ایزوایکو ساخته شده و هر سکو ۲۸،۳ میلیون متر مکعب گاز برداشت می‌کند.

وی با تأکید بر تأمین ۴۷ درصدی تجهیزات از پیمانکاران داخلی، اضافه کرد: صد درصد کار اجرای فازهای ۱۷ و ۱۸ پارس جنوبی شامل نصب، راه‌اندازی و بهره برداری با استفاده از توان داخل انجام و ۱۰۰ هزار تن سازه طی این عملیات نصب شده است.

چلیپا به تولیدات تجمعی پالایشگاه فازهای ۱۷و ۱۸ اشاره کرد و گفت: از دی ماه ۹۳ تاکنون ۱۶،۱میلیارد متر مکعب گاز شیرین به شبکه سراسری تزریق شده و ۱۴ میلیون بشکه میعانات گازی و ۴۲۰ هزار تن اتان به صورت تجمعی برداشت شده است.

وی افزود: اکنون از فازهای ۱۷ و ۱۸ پارس جنوبی به طور متوسط روزانه ۴۶ میلیون متر مکعب گاز شیرین به شبکه سراسری تزریق می‌شود.

شانا